

13. Психологія міжособистісних стосунків

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра педагогіки та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-
педагогічної роботи _____

О.А.Кузнецова

_____ 2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ

Ступінь бакалавра

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна психологія з історією психології» для студентів

Розробники: Бабаян Юлія Олександрівна – доцент кафедри педагогіки та інклюзивної освіти, к. психол. н., доцент _____ (Бабаян Ю.О.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та інклюзивної освіти

Протокол № ___ від «___» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ д.п.н, професор Хайруддінов М.А.

«_____» серпня 2019 р.

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Психологія міжособистісних стосунків» складена Бабаян Ю.О. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Психологія міжособистісних стосунків» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти як дисципліна за вибором студентів.

Мета навчальної дисципліни – надати уявлення щодо основних психологічних теорій міжособистісних стосунків та їх практичного застосування в професійному та особистому житті.

Завдання: розглянути основні поняття психології міжособистісних стосунків; надати загальну характеристику типам спілкування; вивчити комунікативні бар'єри та засоби їх подолання; вивчити засоби уникання контакту та чинники їх виникнення; розглянути види психологічного впливу, типи маніпуляцій та стратегії захисту від них, надати уявлення про психологію чоловіка і жінки та їх взаємостосунків.

Заплановані результати навчання

- 1.придбання знань щодо основних понять психології міжособистісних стосунків;
- 2.знання щодо класифікації видів міжособистісного спілкування;
- 3.знання технік ефективного спілкування;
- 4.знання чинників, які впливають на формування уникання контакту.
- 5.розвиток вмінь застосовувати навички ефективної комунікації;
- 6.здатність аналізувати та класифікувати різні види міжособистісного контакту;
- 7.здатність виявляти техніки маніпулятивного впливу та застосовувати засоби захисту від нього;
- 8.здатність до виявлення та подолання порушень спілкування та міжособистісних стосунків.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Міжособистісні стосунки: поняття, види, механізми

Тема 1. Основні поняття психології міжособистісних стосунків Спілкування, стосунки, навички спілкування. Класифікація міжособистісних стосунків. Механізми міжособистісних стосунків. Психодіагностичні інструменти оцінки навичок спілкування

Кредит 2. Психологія спілкування

Тема 1. Спілкування та його засоби.

Спілкування, види спілкування Мова, або вербальні засоби комунікації. Невербальні засоби комунікації. Визнання міміки і жестів. Розвиток невербальних навичок спілкування. Правила і техніки спілкування. Комунікативні бар'єри в спілкуванні.

Кредит 3. Закономірності сприйняття людей

Тема 1. Соціальне сприйняття і розуміння один одного

Поняття «соціальна перцепція». Стереотипізація як механізм соціальної перцепції. Механізми міжособистісного сприйняття (ідентифікація, соціально-психологічна рефлексія, емпатія). Інтерпретація причин поведінки іншої людини.

Кредит 4. Психологія взаємодії та міжособистісного впливу

Тема 1. Інтерації у спілкуванні

Проблема взаємодії людей у соціальній психології. Транзактний аналіз спілкування (Перлз, Берн). Типи взаємодії. Конфлікт та шляхи його розв'язання.

Тема 2. Психологічний вплив.

Види і механізми психологічного впливу. Засоби переконання. Типи маніпуляцій та стратегії захисту від них. Технологія відмови у проханні.

Кредит 5. Соціальні стосунки

Тема 1. Перешкоди спілкування і міжособистісних стосунків

Поняття психологічної близькості. Відхилення емоційного контакту. Синдром «емоційного холоду» в міжособистісних стосунках. Психологічний феномен "емоційного холоду»: самотність, міжособистісна залежність, страх психологічної інтимності. Поняття «особистісні кордони». Захист особистісних кордонів.

Тема 2. Психологія стосунків чоловіка і жінки

Стать у структурі індивідуальності. Статеві відмінності у психологічних якостях. Психологія чоловіка. Психологія жінки.

Рекомендована література

Базова література

1. Козляковський П.А. Соціологія. Соціальна психологія [Текст] : навчальний посібник / П. А. Козляковський, А. П. Козляковський. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Миколаїв : Дизайн і поліграфія, 2012. – 656 с.

2. Корольчук М.С. Історія психології: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / М.С. Корольчук, П.П. Криворучко. – К. : Ельга; Ніка-Центр, 2011. – 247 с.

3. Махній М.М. Історія психології: навчальний посібник / М.М. Махній. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. – 472 с.

4. Соціальна психологія. Хрестоматія : навчальний посібник / Ю.О. Бабаян. – Миколаїв : Іліон, 2018. – 304 с.

5. Ставицька С.О. Соціальна психологія: Практикум [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / С. О. Ставицька, В. В. Волошина. – К. : Каравела, 2013. – 320 с.

Допоміжна література

1. Андреева Г. М. Социальная психология / Г.М. Андреева. – М.: Аспект Пресс, 1996. – 376 с.
2. Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Н. М. Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2010. – 216 с.
3. Аронсон Э. Общественное животное. Введение в социальную психологию / Э. Аронсон. – СПб.: Прайм Еврознак, 2006. – 416 с.
4. Варій М.Й. Психологія особистості: навч. пос. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 592 с.
5. Власова О. І. Соціальна психологія організацій та управління : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. І. Власова, Ю. В. Никоненко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 398 с.
6. Волянська О. В. Соціальна психологія : навч. посіб. / О. В. Волянська, А. М. Ніколаєвська. – К. : Знання, 2008. – 275 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Гапон Н. П. Соціальна психологія : навч. посіб. / Н.П. Гапон. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 368 с.
8. Ждан А. История психологии: от античности к современности / А. Ждан. – М.: Академический проспект, 2002. – 527 с.
9. Коваленко А.Б. Соціальна психологія : підручник / А.Б. Коваленко, М.Н. Корнєв. – К., 2006. – 304 с.
10. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: общение и возрастные особенности / Я.Л. Коломинский. – Минск: Изд-во БГУ, 1976. – 350 с.
11. Кричевский Р. Л. Социальная психология малых групп : уч. пособие для вузов / Р.Л. Кричевский, Е.М. Дубовская. – М.: Аспект Пресс, 2001. – 318 с.
12. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс. – СПб.: Питер Ком, 2004.– 688 с.
13. Москаленко В.В. Соціальна психологія : підр. / В.В. Москаленко. – [вид. 2-ге, випр. та доп.]– К.: Центр навчальної літератури, 2008.– 688с.
14. Ойстер К. Социальная психология групп / К. Ойстер. – М.: Олма-Пресс, 2006.– 214 с.
15. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : у 2-х книгах : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К: Книги – ХХІ, 2010. – Кн. 2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – 2010. – 464 с

16. Пайнс Э. Практикум по социальной психологии / Э. Пайнс, К. Маслач. – СПб.: Питер Ком, 2000. – 380с.
17. Робер М. Психология индивида и группы / М. Робер, Ф. Тильман. – М.: Прогресс, 1998. – 256 с.
18. Роменець В.А. Історія психології ХІХ – початку ХХ ст. – К.: Вища школа, 1995. – 614 с.
19. Роменець В.А. Історія психології ХХ ст. /В.А. Роменець, І.П Маноха. – К.: Либідь, 1998. – 992 с.
20. Скок М. Історія психології від анімістичного світобачення до наукової рефлексії / М. Скок. – Чернігів: видавець Лозовий В., 2010. – 256 с.
21. Хьелл Л. Теории личности / Л. Хьелл, Д. Зиглер – СПб.: Питер, 2007. – 607 с.
22. Циба В. Т. Соціальна психологія : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Т. Циба, Ю. Ж. Шайгородський. – Полтава : Дивосвіт, 2009. – 335 с.
23. Чалдини Р. Социальное влияние / Р. Чалдини .– СПб.: Питер Ком, 1998.– 338 с.
24. Шибутани Т. Социальная психология / Т. Шибутани. – Ростов н/Д: Феникс, 1998. – 544 с.
25. Шклярський Ю.О. Основи соціальних знань : навч. посіб. / Ю.О. Шклярський. – Миколаїв, 2008. – 440 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://chitalka.info>
2. <http://pidruchniki.ws>
3. <http://studentam.net.ua/>
4. <http://www.ikpp.npu.edu.ua/>